

Acció Cooperatista

Redacció: } Pelai. 7 • Tel. 17374
Administració: }

Organ de la Federació de Cooperatives de Catalunya

EL FONS D'AJUT

En el darrer Congrés Ordinari de la Federació s'acordà que totes les cooperatives havien de fer una aportació d'una pesseta per associat, com a mínim, per constituir un Fons destinat a ajudar les cooperatives damnificades pels bombardeigs. Es d'esperar que no hi haurà cap cooperativa federada que vulgui arribar al proper Congrés Extraordinari sense haver complert amb el seu deure.

"Productes Coop", "Central de Compres" i "Caixa de Crèdit", són els tres organismes per atendre les industrialitzacions, distribució i finançament de tots els articles destinats a les cooperatives de consum de Catalunya

Reorganització i depuració del moviment cooperatiu

Les evolucions modernes de la cooperació requereixen, sense perdre de vista, però, els principis que informen el moviment, establerts a Rochdale i confirmats suara en el darrer Congrés de l'Aliança Cooperativa Internacional, un canvi en els procediments executius de les doctrines que s'han imposat econòmicament en el procés distributiu del racionament dels pobles.

Els cooperadors érem mirats com una espècie de visionaris que es pensen haver descobert la pedra filosofal pel fet de suprimir uns intermediaris, pobres, que havien de fer deu mil combines per poder viure a les espatlles del que consumien unes quantes famílies del barri. Ha vingut, però, el gran cataclisme econòmic, produït per una superpoblació en relació amb la deficient producció, sangonada encara per les matèries que havíem de convertir en divises, i el poble i els governants i tothom s'han adonat de que el nostre sistema podia salvar encara una situació difícilíssima per l'economia que havia entrat en un període veritablement agònic.

Pesa, doncs, damunt els dirigents del moviment cooperatiu la gran responsabilitat de salvar una situació apurada. Van ésser molts els que en fer-se socis d'una cooperativa es pensaven que ja podien lligar els gossos amb llonganisses i alguns tenien tanta confiança en la nostra organització que no s'hi pensaven pas gens en fer-se socis de tres o quatre entitats.

Vol dir tot això que els capdavanters no sols han de lluitar amb les privacions i deficiències que les circumstàncies imposen, sinó que hi han de lluitar portant el ròssec d'una massa indiferent als principis cooperatius formada en un moment d'eufòria.

Totes aquestes coses han inspirat la moderna execució dels principis cooperatius que ha cristallitzat en la creació i en la reorganització d'aquelles institucions que salvessin, per una banda, la situació difícil imposada per la guerra i la postguerra i per altra banda que seleccionessin, de la massa de cooperadors d'ocasió, aquells que veritablement sentien els principis cooperatius i tinguin la confiança de que amb aquests principis hem de salvar-nos.

Les cooperatives catalanes, constituïdes en Federació de Cooperatives de Catalunya, varen iniciar en el darrer Congrés aquesta tasca de reestructuració i el Comitè Executiu no s'ha pas adormit en la realització de la tasca.

Amb la creació de la Caixa de Crèdit Cooperatiu la Federació de Cooperatives de Catalunya es posarà a primera línia de les entitats bancàries i disposarà d'un efectiu i d'un crèdit indispensable per a realitzar, amb la màxima eficàcia, l'obra econòmica que li ha estat confiada. Amb la reorganització de Productes Coop i de la Cooperativa Central de Compres disposarà dels elements necessaris per a la fabricació dels articles de consum d'ús més corrent i per al magatzematge de grans stocs de matèries primes i elaborades, que seran distribuïdes a la població consumidora en les millors condicions de preu i qualitat.

Caldrà, però, posar a prova, per realitzar

aquest programa de reorganització, l'adhesió i conviccions dels cooperadors que integren les actuals cooperatives i serà aleshores quan, a l'ensiem que s'estructuri la potencialitat de la cooperació a Catalunya, es formarà el veritable cens de cooperadors conscients i amb els quals podrà comptar l'organització per a realitzar, amb totes les probabilitats d'èxit, la missió d'atendre el consum dels seus afiliats.

Amb aquesta reorganització i amb aquesta depuració hauran de callar els detractors del cooperativisme, que pronostiquen l'esfondrament del nostre moviment per quan s'hagi acabat la guerra.

Serem els que serem, i creiem que serem gairebé tots els que som ara, i estarem disposats a fer que les cooperatives de les capitals, de les poblacions i dels poblets més insignificants siguin els magatzems i tendes que serveixin els millors articles i a més bon preu i creïn amb els excedents de percepció aquella xarxa d'obres socials i culturals que assegurin les contingències de la vida i preparen un millor esdevenidor i són i constitueixen la màxima aspiració de l'organització cooperativista.

Hem dirigeixo a vosaltres, els cooperadors de demà, els continuadors d'aquesta obra magna avui brillant i que d'ací endavant floreixerà amb tota la força en que s'ha de fer l'obra deslliuradora del gènere humà, per dir-vos, jo, un company vostre, que no hem de regatejar esforços per continuar l'obra dels directius d'avui i per enlairar la Cooperació.

Amunt i sempre amunt, ha d'ésser la nostra consigna, fins que ja no puguin ni les mentides, ni les calúmnies, encalçar la Cooperació.

Jo us dic, companys, que els nostres esforços seran premiats per l'èxit més falaguer (que ja ara ens somriu), per poc que nosaltres hi fem per la nostra part.

Ja els que ara ocupen els llocs directius han lograt fer de les cooperatives una força de primer grau. Continuem nosaltres aquest camí! Que siguem nosaltres la joventut i la força que logrem l'èxit complet.

Ja hem vist com tot s'ha capgirat. Com en totes les manifestacions de la vida i en la vida general, s'ha procurat progressar. En les cooperatives també. Igualment, hem lograt avançar en les insospitades.

S'han dictat lleis.
S'han donat ordres.
S'ha estabilitzat les cooperatives.
I se les ha engrandit, millorat i dignificat.
S'han fet complir normes i lleis en gran part.
I ara tot és millor aplegut que abans.
Però no tot s'acompleix. També hi ha una llei que ens diu:

Fora tants per cent!

Cooperación y Racismo

por C. BOUGLÉ (Directeur de l'École Normale Supérieure de Brasiles)

De un tiempo a esta parte no se oye hablar más que de racismo. Después de Alemania hitleriana, ahora es Italia la que adopta solemnemente este nuevo Evangelio —el duro Evangelio de los tiempos modernos, el que quiere enseñar a los representantes de razas distintas no a amarse, sino a rehuirse, a desconfiar los unos de los otros, a subordinar a todos a este deber nacional, el deber más urgente de todos para las razas superiores: proteger la pureza ética.

El Papa ha protestado esta vez, naturalmente, con una dignidad, no exenta de vehemencia. No podía ser de otra manera; el catolicismo renegaría de sus más altas tradiciones y perdería su razón de existencia, si no aceptaba a recibir en sus brazos a los niños de todas las razas, para unirles íntimamente; él no reconoce las almas parecidas más que ante Dios.

¿Pero, la ciencia, dirá usted, las ciencias naturales, las ciencias positivas están quizá introducidas por la comprobación de los hechos, a tomar partido contra este idealismo humanitario, que es común al Evangelio y a la declaración de los derechos del hombre. ¿No es

la primera vez que se ensaya también en Francia, los veredictos científicos contra las aspiraciones democráticas? ¿Quizá los pensadores alemanes e italianos, movilizados por los dictadores, quieren encontrar en la biología de lo que buscan: la codenación de toda política radical?

Aseguremos a nuestros amigos. Y pongámosles en guardia contra los abusos que se hacen de la ciencia en semejante materia. Nosotros tuvimos la idea, en Francia —bastante antes de la conversión italiana—, de publicar un boletín titulado «Razas y racismo»: no se encuentran en él solamente cien ejemplos de excesos que la política racista justifica, se encuentran en él también cien pruebas de la debilidad de argumentos «Biológicos», sobre los cuales ella se apoya. Además de esto, un sabio suizo nos había abierto los caminos y preparado la labor, ya hace bastante tiempo. Transportaros al libro de Pittard. Estaréis conmovidos.

De entre tantísimos trabajos tendréis dos o tres verdades, buenas para meditar.

1.º En todos los tiempos —incluso en los tiempos más remotos de la historia humana— la mezcla de todas las razas ha sido la regla, la pureza ética, la excepción.

2.º No es completamente cierto, que el cruzamiento de razas diferentes produzcan efectos nefastos y bastardos, que les atribuye Gobineau, uno de los maestros preferidos del racismo alemán, hay casos en que el cruzamiento aparece como útil a la regeneración de las razas; ellos son capaces de comunicarse alguna cosa de lo que los naturalistas americanos llaman «hybird vigor».

3.º En todos los casos la nación es siempre otra cosa que la raza. No se conoce ninguna nación que sea éticamente pura. Y las naciones más mezcladas desde el punto de vista de la ética, es el de Francia —no ha sido obstáculo de constituir una fuerte unidad, política y moral que otros le envidian.

4.º Es imposible que al raza llamada superior, posea el monopolio de la civilización; sola inventiva, sola superior, sola artista, sola erudita y sola disciplinada. Veamos, pues. La civilización crece por cien afluentes distintos. Y aquella que se proclama superior y obligada para no faltar a su papel eminente, de quedar pura ante todo, hace prueba al mismo tiempo de un inmensurable orgullo, de un extraño descontento de los hechos históricos bien patentes.

¿Por qué me he permitido el llevar estas verdades elementales a nuestros amigos los cooperadores? Porque me parece que ellos también están interesados en el hecho, ya que los principios de las instituciones pueden estar amenazados por el jujante crecimiento de la marea racista. Una Cooperativa de consumo pide a un próximo adherente su origen? No. Es suficiente el hecho que el que quiera asociarse al esfuerzo de los consumidores organizándose para preparar un orden más económico y más justo.

JOSEP VALERÍ

Crit a la joventut

I, malgrat això, no es logra extreure'ls de les cooperatives.

La mateixa llei diu:

Els tants per cent a Obres Socials!

I no se'ls dona. Per què?

Perquè encara domina l'egoisme entre els associats. Prefereixen un avui, que deu demà.

Doncs nosaltres, els joves, ens hem d'obligar a lograr que aqueixes persones deixin de voler percebre un tant per cent, que no fa més que envilir-los, fent-los córrer darrera la lluentor del metall com uns pobres il·lusionats, per lliurar-los íntegrament al fons d'Obres Socials.

A vosaltres, joves cooperatistes, us ho dic, perquè entre tots, ara que podem per estar a la plenitud de les nostres forces, logrem la conversió dels que no veuen i fins i tot dels que no volen veure per triomfar definitivament la Cooperació.

Perquè, a veure, no seria millor que quan hom arriba al límit de les seves forces, gastades pels anys i el treball, pogués viure del fruit que ell ha ajudat a crear, que no pas hagués de viure de caritat, si no té una família amorosa que el cuida? Perquè seran ben poques, per no dir cap, les persones que en arribar a velles conservaran intactes els beneficis dels tants per cent. Qui més, qui menys, tothom haurà hagut de desprendre's per alguna o altra necessitat.

Bé, acabo repetint el que he dit al principi: No escatimem esforços per convèncer a tothom de la gran veritat que representa i que és el fons d'Obres Socials.

SECCIO FEDERATIVA

Noticiari Setmanal

Hem rebut una lletra de la Federació Comarcal de Cooperatives del Vallès Oriental en la qual demana que es donin a conèixer els raonaments que es reparteixen a les diferents Comarcals. ACCIO COOPERATISTA no té cap inconvenient en publicar aquestes llistes, que des d'aquesta setmana demanarem a la Cooperativa Central de Compres, per a coneixement de totes les Cooperatives i de tots els cooperadors.

S'ha rebut un telegrama, des de Rússia, del company Hortonedà, que, com saben els nostres lectors, es troba de visita a la U. R. S. S., en nom de la Federació de Cooperatives de Catalunya, en el qual comunica que ha arribat bé.

Esperem el seu retorn per a donar a conèixer moltes coses, potser inèdites, en matèria cooperatista, que desconeixen segurament els cooperadors catalans.

Donem una nota de la Federació Nacional de Cooperatives d'Espanya en la qual es notifica entre altres coses, l'ingrés d'alguns menjadors cooperatius al si de l'esmentada Federació Nacional. Hem de fer avinent que es tracta de menjadors organitzats pels Ministeris de l'Estat, car altrament s'hauria d'haver tramitat l'aprovació de llurs estatuts al Consell Superior de la Cooperació de la Generalitat i haurien d'haver ingressat a la Federació Catalana, a través de la qual estarien dintre la Federació Nacional.

Sabem que el nostre company Francesc Camps ha estat invitat a donar una lliçó sobre "Psicologia de la mujer cooperadora", en el curs organitzat per la "Cooperativa Central de Abastecimiento".

Com veureu anunciat en altre lloc, el diumenge, dia 13, comença la tanda de conferències organitzades per l'"Escola d'educació i orientació cooperatista". La primera que tindrà

lloc al local de la sucursal número 21 de la U. C. B., Urgell, 176, a dos quarts d'onze del matí, anirà a càrrec del President del Consell Superior de la Cooperació, company Miquel Mestre, i versarà sobre "La política de proveïments durant la guerra". Es d'esperar que els cooperadors no hi faltaran.

Recordin les cooperatives que les suggerències, esmenes i contrapropostes a la Reforma d'Estatuts de la Federació i Estatuts de la Caixa han d'enviar-se abans del dia 9 de desembre.

Després d'una llarga entrevista entre el President de la Federació i el Conseller d'Agricultura de la Generalitat, sabem que aquest vol donar a conèixer el que ha fet la pagesia catalana i les dificultats amb què ha topat durant la guerra, amb una sèrie de conferències que creiem molt necessàries per orientar la massa consumidora.

Els gironins han determinat constituir la Unió de Cooperador de Girona i unificar així el moviment cooperatiu de la immortal ciutat. En nom de la Federació assistiran a l'acte de la fusió de les cooperatives gironines el President de la Federació, Felip Barjau, i el nostre Director, Jaume Verdura.

La cooperativa "La Fraternitat", d'Arenys de Mar, ha iniciat els treballs per constituir la seva Agrupació Femenina i ha despertat molt entusiasme entre les cooperadores arenyenes aquesta iniciativa, que promet tenir un èxit esclatant.

Els cooperadors de Mataró estan organitzant el seu menjador cooperatiu.

No podem contestar totes les peticions que rebem sobre "Publicacions d'ACCIO COOPERATISTA", totes les demandes queden perfectament anotades. El mateix ens diu el Director de l'Almanac de la Cooperació.

Copiem de "El Cooperador"

«La Cooperativa «La Marítima», de Barcelona, comprendiendo las razones que tienen los órganos representativos del movimiento cooperatista español, tanto su federación nacional como sus federaciones regionales, sobre lo impropio, perturbador y absurdo de que exista ese enjambre de cooperativas de consumo en tantas poblaciones, especialmente en Valencia, Madrid y Barcelona, tomó el acuerdo de integrarse en la Unión de Cooperadores de Barcelona.

El acuerdo se llevó a efecto y las operaciones oportunas se efectuaron ya, con lo que los antiguos socios de «La Marítima» habrán podido apreciar el buen servicio que han hecho al movimiento al hacerse a sí mismos.

Este es un buen síntoma, que denota que los nuevos cooperadores se van dando cuenta del atentado que representa contra la cooperación, contra la economía y contra la propia España, sobre todo en las actuales circunstancias, el empeñarse en sostener las cooperativas de capillita, y por lo cual nos felicitamos y felicitamos a los antiguos socios de la desaparecida cooperativa.»

Per la nostra banda afegirem, ja que estem completament d'acord i sentim la joia que el nostre estimat col·lega «El Cooperador» experimenta, que caldria imitar aquestes actituds fins arribar a què en cada localitat sols hi hagués una cooperativa de consum, instal·lada en el millor edifici, amb totes les dependències, seccions i sucursals que la importància de la població aconsellés.

Hem rebut una lletra...

Manresa, 28 d'octubre del 1938.

Sr. Jaume Ventura.

Director d'ACCIO COOPERATISTA.

Barcelona.

Company: Amb el títol d'"Escola d'orientació i educació cooperatista" anuncieu en el setmanari de la vostra digna direcció, ACCIO COOPERATISTA, unes conferències pels diumenges 13, 20 i 27 de novembre.

Considerem un encert el que es procuri orientar i educar els cooperatistes, puix que d'això depèn en gran part el que aquest moviment logri consolidar-se.

Ara bé, no tots els cooperatistes vivim a Barcelona. Som molts, i probablement els més necessitats d'aquesta mena d'educació, els que vivim desparramats arreu de Catalunya, fent-se, per motiu de les circumstàncies, impossible el poder assistir a aquestes conferències. Conviniria, doncs, que també nosaltres poguéssim aprofitar-nos d'aquestes ensenyances.

Per lograr-ho, tal vegada seria una bona pensada fer imprimir una tirada d'aquestes conferències. També podria donar resultat publicar-les en forma de fullat a ACCIO COOPERATISTA. Res de ràdio: Son lliçons i, com a tals, es fa necessari, sovint, meditar ratlla per ratlla l'alcanç del seu contingut.

Ignorem si altres cooperatistes se us hauran dirigit indicant-vos això que apuntem amb les precedents ratlles. Tenim el convenciment que si es portés a la pràctica, seriem en gran nombre els que se n'aprofitarien.

Vostre i de la causa.

RAMON CASANOVAS

Publicaciones de "ACCIO COOPERATISTA"

"EL LIBRO DE ROVIRA"

La Federación de Cooperativas de Cataluña tributa un justo homenaje, en el aniversario del fallecimiento, al que fué su presidente JUAN ROVIRA Y MARQUES, con la publicación del «Libro», de unas 250 páginas, que contendrá los 100 mejores artículos de Rovira, seleccionados y agrupados por Jaime Verdura, con un prólogo del actual Presidente de la Federación, Felipe Barjau.

Juan Rovira trató todos los temas cooperativos con una sencillez y una claridad tan extraordinarias y de una manera tan característica que difícilmente puede ser imitada. Es de esperar que todas las cooperativas y cooperadores querrán tener

"EL LIBRO DE ROVIRA"

y que se apresurarán, de consiguiente, a encargar el número de ejemplares que deseen. El precio se ha fijado en 5 pesetas ejemplar, y únicamente se servirán los ejemplares pedidos antes del 15 de noviembre.

COMARCALS

De la Cooperativa Obrera Tarraconense

El passat diumenge, dia 30, amb tota senzilla i plena camaraderia, fou inaugurat el nou local de la Sucursal número 1 de la Cooperativa Obrera Tarraconense, situat a la placeta de Santiago Russinyol, abans Plaça de les Coles, bell recó de la Tarragona antiga, al peu de les escales de la Catedral, pel que travessava el mur nord del Forum, del qual en resten alguns panys de paret dintre dels actuals edificis, en altre temps força visitats pels aficionats a les coses de regust arqueològic.

El lloc escollit és endevinat per a les funcions al qual se'l destina. La major extensió de façana recau a l'esmentada plaça, mentre que la de Migdia pertany al carrer de Civaderia, i cada una de les dues portalades de la plaça correspon a un departament diferent: l'un destinat al públic i l'altre als serveis interiors. En el del públic, curosament distribuït i muntat amb el major gust i senzillesa, s'hi troba el taulell de dos trams, en angle recte, darrera el qual hi ha instal·lades les prestatgeries dels queviures i els serveis de vins i olis, dels quals sols apareixen a la vista les niquelades aixetes, puix els dipòsits respectius, de ciment armat, estan col·locats a l'altre departament de serveis interiors.

Fàcilment es comprendrà les serioses dificultats amb què han tingut de lluitar els directius per assortir-se dels elements de construcció necessaris per a les obres, donades les escassetats pròpies dels temps en què vivim; malgrat tot, han reeixit en la seva empresa, i, a més, han tingut en compte el probable creixement d'associats que pugui donar la zona de població corresponent al servei de la Sucursal.

A l'acte de la inauguració hi estigueren representades les diverses Seccions de la Tarraconense, com també dos membres dels veterans de la casa, felicitant-se uns als altres pel goig que sempre fa veure florir i granar la llavor

cooperatista, els orígens de la qual en aquesta ciutat els trobariem trenta-cinc anys enrera, en altra placeta, la dels Cedaços, similar en regust local a la que avui inaugura la Sucursal número 1 de l'Obrera Tarraconense.

NOVENA LLISTA

de les aportacions obligatòries d'una pesseta per associat i voluntàries, destinades a les cooperatives damnificades pels bombardeigs

Suma anterior	136.824'50
Sindicat Agrícola, La Granada, obligatòria	310'—
L'Aliança, Viloví del Penedès, obligatòria	128'—
Sindicat Agrícola, Ferran del Penedès, obligatòria	133'—
Obrera, Sadurn d'Anoia, obligatòria	673'—
Sindicat Agrícola, La Múnia, obligatòria	155'—
Consum Domèstic, Guardiola Penedès, obligatòria	341'—
Germanor, Aiguësbores, obligatòria	377'—
Popular, La Garriga, obligatòria	360'—
Total	139.301'50

Cursos de Cooperació Agrícola

El Departament de Cooperatives del Ministeri d'Agricultura organitza uns CURSOS PER CORRESPONDENCIA de Cooperació Agrícola distribuïts de la manera següent:

Primer Curs

«Organització general de la Cooperació agrícola».

Segon Curs

«Estudi de les diverses modalitats de Cooperació agrícola».

Tercer Curs

«Història de la Cooperació. Inspecció i Propaganda cooperativistes».

Anexes a aquests Cursos, i com ampliació de coneixements, s'intercalen nocions de Redacció, Matemàtiques, Comptabilitat, Geografia econòmica agrícola, Economia política i Llegislació agrària.

L'objecte és formar en el primer curs els Secretaris de les entitats, i en el segon curs els Administradors i en el tercer curs els Inspectors i els Propagandistes de la Cooperació agrícola.

El Ministeri d'Agricultura lliurarà un certificat que donarà dret a prendre part en els Concursos, oberts en el Departament de Cooperatives, per a cobrir les places que requereixin certs coneixements de Cooperació agrícola i a executar, mitjançant una remuneració, en les localitats agrícoles, aquells treballs que el Departament cregui de la major eficàcia per a la difusió de les doctrines cooperativistes entre els agricultors.

Les sol·licituds per a prendre part en aquests Cursos s'han d'adreçar a Barcelona, al Cap del Departament de Cooperatives del Ministeri d'Agricultura.

Curso de Cooperación

Sigue desarrollándose con toda normalidad el curso especial de Cooperación organizado por la Cooperativa Central de Abastecimiento, de acuerdo con la Federación Nacional de Cooperativas de España, para el personal de ambas Entidades.

Los temas explicados en los últimos sábados han sido: «Los Principios cooperativos», por Regino González; «Teoría de la Cooperación», por Juan Ventosa y Roig, Secretario General de la Junta Central de Cooperación; e «Historia Universal de la Cooperación», por Rafael Heras, Jefe de la Sección de Cooperación del Ministerio de Trabajo.

El próximo sábado, a las cinco y media de la tarde, continuará la explicación del tema «Historia Universal de la Cooperación», por el compañero Heras.

Butlletí de subscripció a l'ALMANAC - 1939

La Cooperativa

de es subscriu a

exemplars de l'Almanac de la Cooperació per a 1939, l'import dels quals farà efectius a la Federació.

de del 1938.

SEGELL I FIRMA:

Envien aquest Butlletí de subscripció a la Federació de Cooperatives de Catalunya, Pelai, 7, pral. - ALMANAC DE LA COOPERACIO - Direcció.

La Cooperación en Badalona

por GERMINAL CASALS

II

Empezamos nuestra labor remontándonos a principios del presente siglo. En aquellos lejanos tiempos la Cooperación había fructificado de una manera espléndida y prometedora, en la en aquel entonces villa y más tarde ciudad —por obra y gracia de Dato—, de nuestra naturaleza y de nuestros, ¡ay!, pecados. La densidad de la población era de unas 20.000 almas, con una preponderancia industrial, tan marcada y absorbente, que a su empuje avasallador han ido menguando cada día, con ritmo más acelerado, sus hermanas profesionales: la agricultura y la pesca, las que en aquellos tiempos ocupaban un sitio, si no preferente, sí de relativa importancia entre las profesiones primordiales de nuestra querida ciudad.

Predominando, pues, los obreros industriales sobre sus convecinos los agricultores y los que se dedicaban a la pesca, es obvio el remarcar que en la Cooperación también éstos eran los que daban un mayor contingente de socios a aquéllas, y de hecho eran los que llevaban su dirección y su administración.

Dos eran —según nuestros lejanos recuerdos— las Cooperativas que en aquel entonces funcionaban en nuestra ciudad. La primera llamada «La Fraternidad», y la segunda llamada «La Bienhechora», ambas de una verdadera importancia, si atendemos a las magnas consideraciones de tiempo, lugar y circunstancias.

«La Fraternidad» estaba instalada en una de las calles más céntricas de la población, ya que tenía su domicilio social en la calle de Prim, en el mismo local que hoy ocupa el «Teatro Cervantes», siendo el edificio de propiedad y construido exprofeso para la Cooperativa. Constaba de planta baja y dos pisos. En la planta baja funcionaba la tienda, montada con todos los adelantos que en la práctica del comercio al detall se conocían en aquel entonces. En el primer piso funcionaba el Salón Café, con local espacioso, para poder atender a los centenares de socios y a sus familias en los días festivos y sus vísperas, que por costumbre general son los días de más concurrencia en los establecimientos públicos y demás lugares de esparcimiento del público, y a cuya costumbre general no podían escapar los particulares y mucho más tratándose de una cooperativa. En el segundo piso había el salón de actos, salón como la mayoría de sus hermanos de época, que no eran, como son generalmente hoy, salón-teatro; sino sencilla sala de actos, lo mismo servía para reuniones, que para academias de coro, que para conciertos o bailes de carnaval, de las cuales nosotros, en nuestra infancia, un tanto ya lejana, habíamos presenciado algunos, con la natural satisfacción y regocijo infantil y contento de nuestros deudos y familiares, todos socios de la Cooperativa.

De manera, que con lo que llevamos dicho se comprenderá fácilmente, que la Cooperativa que nos ocupa era de importancia excepcional, en aquellos pretéritos tiempos, tiempos heroicos de la Cooperación, en el cual ser cooperatistas era ser un elemento de discordia y de reprobación general, entre los convecinos, y mucho más entre los que por su profesión eran los perjudicados directamente en su oficio y beneficio, especialmente de los comerciantes al detall.

En competencia con «La Fraternidad», y decimos competencia aunque ello hoy nos parezca inverosímil debido a nuestras modernas concepciones de la Cooperación, pero no era así en aquellos tiempos en que los elementos cooperadores, siguiendo la mala costumbre en boga, también establecían competencias entre ellos, como los más egoístas intermediarios que no sólo procuraban el desarrollo de su negocio, aun a costa no sólo de la riqueza, sino que incluso de la salud de sus semejantes con su pésimo servicio, lo mismo en la cantidad que en la calidad, de sus existencias y géneros comerciales. Y lo peor es que no sólo se disputaban la clientela, ya que servían al público en general, sino que servían de guarida a una serie de sujetos, que guareciéndose en locales hacían política localista los de *dalt*, contra los de *abaix*; costumbre reprochable y perniciosa que desprestigió a las cooperativas que cayeron en tal error y a los cooperadores que las formaban, al enfrentar a los unos contra los otros, con lo cual se incubó el germen destructor de los mismos en días venideros, y que por desgracia no tardaron en llegar.

La cooperativa «La Bienhechora» era todavía más importante que su antagonista «La Fraternidad», ya que aquella no tenía más que el edificio social y en cambio ésta, a más del edificio social poseía sucursales en diferentes sitios de la población. «La Bienhechora» tenía

el local central en la calle hoy de Llairet, en el mismo edificio que, hoy por hoy, ocupa «La Escola Elemental del Treball», edificio también compuesto de planta baja y dos pisos y con idéntica distribución; en los bajos la tienda, en el primer piso el café y en el segundo el salón de actos. Además, le conocimos nosotros las sucursales siguientes: una en la calle del C. Barónera, otra en la calle del Magatzem y otra en la calle de la Conquista. Además, poseía horno propio de cocer pan y almacenes en la calle de Rivero, sucursales, horno y almacenes con los que no contaba su competidora. Creo que lo dicho es suficiente para dejar sentado el que Badalona, en lo que atañe a la Cooperación es una de las poblaciones catalanas de más abolengo cooperatista desde antiguo. Ahora que la importancia que en este aspecto había conseguido supo conservarlo y mantenerla como era de desear para bien de la causa. Las rivalidades, la política y los personalismos sembraron la cizaña que debía agostar primero para matar después el árbol de la Cooperación. Primero, y por querellas intestinas, desapareció «La Fraternidad», siguiéndole al poco tiempo, por idénticas causas agravadas por una pésima administración «La Bienhechora». A la desaparición de esas dos cooperativas de importancia, siguió un período de crisis cooperatista, de la que poco a poco se fueron recuperando los cooperadores badalonenses, surgiendo una serie de pequeñas cooperativas de número limitado de socios de entre las cuales recordamos: «La Solidaria», «La Colectiva», «La Cristaleria», «Els Grills», «La Familiar», «La Económica», «La Moral», «La Unión», ésta era cooperativa de construcción, «Germanor», cooperativa sanitaria, y no sé si alguna más, ahora que la mayoría de ellas y por causas diversas dejaron de existir y unas pocas, las de más suerte o vitalidad, subsisten y de ellas nos ocuparemos en nuestro próximo artículo. Con estos ligeros apuntes dejamos reseñada, a grandes rasgos, desde principios de siglo hasta 1936, la vida y desarrollo de la Cooperación en Badalona en el pasado.

Deu minuts anglesos

per JOCANIN

Acabo de comprar el llibre del nostre estimat historiador Ferran Soldevila, «Hores Angleses». Abans de tallar els fulls, tot anant cap a casa, examino amb simpatia la pulcra presentació del volum, l'obro a l'atzar i lleigeixo:

«10 desembre.

Una minyona suïssa es veu obligada a marxar d'Anglaterra perquè no va comunicar a la policia el canvi de residència. «No me'n vull anar perquè no he fet res de mal», protestava. Tanmateix, ha de partir. I, com una gràcia especial, li concedeixen quinze dies de temps.»

Jo no sóc un admirador d'Anglaterra. La conec molt poc, o, més ben dit, no la conec gens. En sé alguna cosa pels telegrams i les cròniques que cada dia llegim a la premsa. He llegit també alguns llibres d'autors anglesos, traduïts al català o al castellà. Sento, sí, una admiració per alguns d'aquests autors i molt particularment pel gran Wells. Però no conec els costums ni les lleis del poble anglès. No he travessat mai el Canal de la Mànega. I, tan mateix, encara que conegués pràcticament Anglaterra i en fos un admirador, en aquest moment ja em guardaria prou de dir-ho. La política chamberlainiana ha de fer tornar vermell de vergonya a l'anglòfil més pintat. Però fixeuvos que la Gran Bretanya, en moltes coses, segueix unes normes poc admeses en altres països. Em fa l'efecte també que les lleis i la policia són poc propícies a deixar-se doblegar i segurament deu ésser per això que Ferran Soldevila ens explica el petit drama de la minyona.

I jo pregunto: què hauria passat aquí si a una dona estrangera se li hagués fet complir la llei així? Voleu dir que no hauria trobat partidaris en la seva protesta? No

hauria sortit algun diari amb una campanya a favor de les minyones? No s'hauria produït una vaga d'escombriaires? Es clar que ara no seria possible fer això. Tot plegat ha canviat una mica i encara canviarà més, però costa. Costa perquè els costums i els vicis s'agafen fort, massa fort.

Vull repetir que no sóc admirador d'Anglaterra, però no puc negar que té coses que m'agraden. I no vull que hom dedueixi d'això que jo tinc mania amb les minyones. Res de manies. Quan era petit, a casa n'hi havia una de minyona i ens partíem un pinyó.

En definitiva, el que jo vull dir és que el dia que nosaltres sapiguem estimar de debò la justícia, complir les lleis i respectar la policia, no caldrà que Ferran Soldevila anoti en el seu dietari coses tan anodines com aquesta de la minyona suïssa, perquè aquí només donarem quinze dies també. I pobres de nosaltres si, després de guanyar la guerra, no fòssim capaços de fer això!

EL MOVIMIENTO COOPERATISTA

Reunión de la Federación Nacional

La Comisión Ejecutiva de la Federación Nacional de Cooperativas de España, ha celebrado su última reunión en su domicilio social en Barcelona y en ella se han examinado, entre otros muchos asuntos de gran interés, las relaciones que se mantienen con la Internacional Cooperatista y con los Movimientos de algunos países, continuando con ello la labor de acción exterior que inició la Federación Nacional inmediatamente de producirse el movimiento.

Se han dado ingreso a varias Entidades cooperativas, entre ellas diversos Comedores Cooperativos de Barcelona y un gran número de Cooperativas, especialmente de consumo, en la región murciana, con lo que se observa un gran desarrollo cooperativo en dicha región.

Sobre abastecimiento, se trató de la cuestión, como en anteriores reuniones, y se tomaron los acuerdos pertinentes con el fin de que el Movimiento colabore en esta obra en beneficio del pueblo español y también para llegar a una perfecta normalización de relaciones entre el Organismo Superior económico nacional y los de carácter provincial y regional.

ROMANTICISME I RACIONAMENT

Ella i ell passen al clar de lluna un amor espiritual a mitges. Ella ha llegit moltes novel·les rosa; ell, no tantes.

Ella fa:

—Gustau, fem aquesta nit quelcom desacomunat, imprevist, inesperat...

—Oh, sí, Julieta; podríem sopar!...

NO HI HA CAS

El marit ha pres la caixa de velles i evocadores postals de la muller i a trenta passes s'entreté en fer-hi blanc amb la rovellada pistola.

La dona se n'adona i es posa a cridar:

—Malaurat, què fas? La meua col·lecció de postals!

—No et preocupis, dona. No veus que disparo, exclusivament, sobre el cantó destinat a l'adreça?

GRAMATICA PARDA

L'amor obre la caixa del tabac i té un lleuger moviment de perplexitat. Sonriu i s'adreça al criat, confós i trèmul:

—La meua intenció, Felip, era oferir-te alguns cigars, però com a bon servidor veig que t'has avançat als meus propòsits.

UNA GORRA INTEGRAL

—Ah! Tens tabac? Convida, home!

—...

—Que tens paper de fumar? Dona-me'n.

—...

—No porto foc. Deixa'm l'encenedor.

—Escolta, ja has portat la boca per a poder pipar?

TONI

FEDERACIO DE COOPERATIVES DE CATALUNYA

Primer Congrés Extraordinari

Dies 16, 17 i 18 de desembre del 1938

Les sessions tindran lloc al saló d'actes de la Sucursal 21 de la Unió de Cooperadors de Barcelona, Urgell, 176.

ORDRE DEL DIA

DIVENDRES, QUATRE TARDA

Recepció de Credencials.

IDEM, SIS TARDA

1. Dictamen de la Ponència de Credencials.
2. Constitució del Congrés.
3. Nomenament de les Meses de discussió per a totes les sessions.

DISSABTE, NOU MATI

4. Dictamen de la Ponència «Reforma d'Estatuts de la Federació».
5. Nomenament del Director d'ACCIO COOPERATISTA.

IDEM, QUATRE TARDA

6. Dictamen de la Ponència «Estatuts de la Caixa de Crèdit Cooperatiu».

DIUMENGE, NOU MATI

7. Dictament de la Ponència «Distribució de Proveïments i Autonomia Administrativa del Moviment Cooperatiu de Catalunya».

IDEM, QUATRE TARDA

8. Sessió de Clausura.

INSTRUCCIONS

Per a assistir al Congrés, les Societats federades hauran d'estar al corrent en el compliment de llurs obligacions estatutàries.

Els nomenaments dels delegats al Congrés hauran de fer-se en les Assembles de cada Cooperativa i venir avalats per la signatura del President i Secretari, i el segell de l'entitat.

Les suggerències, esmenes o contraprojectes del Projecte de Reforma d'Estatuts de la Federació i de l'Avantprojecte dels Estatuts de la Caixa de Crèdit Cooperatiu hauran d'ésser presentades quinze dies abans del Congrés. També hauran d'ésser presentades quinze dies abans del Congrés les proposicions relatives a distribució de proveïments i a autonomia administrativa.

La sessió preliminar serà presidida per l'Executiu, assistit pels Membres del Consell General.

Reportatges d'ACCIO COOPERATISTA

PRODUCTES COOP

Una realitat densa de falagueres promeses i rica en actual contingut, dins el moviment cooperatiu, és Productes Coop, la fusió de cooperatives de segon grau que té una arrel històrica de divuit anys a la nostra terra, que s'ha enfrontat sense defallències amb els obstacles de l'hora present i que es prepara i es capacita, segons paraules d'un dels seus homes representatius, per les més serioses responsabilitats de l'esdevenidor. I tot això amb una empenya, una fe i una fermesa que assenyalen, segurament, un dels més alts exponents de dinamisme i marxa progressiva dins els medis de la Cooperació catalana.

Conseqüents en el nostre propòsit de reportar les institucions de més relleu a casa nostra, afectes al cooperativisme, Productes Coop se'ns ha imposat pel pes propi de la seva vàlua i significació.

QUE ES AVUI PRODUCTES COOP

Per tal de documentar-nos hem acudit a vells activistes i amics nostres: Hortonedà, Aguiló, Escobedo... ultra els arxius d'ACCIO COOPERATISTA i les memòries anuals reglamentàries de les fàbriques que integren l'entitat, i, a la vista de les dades i documents recollits, podem oferir-vos un panorama força fidel del que són, avui, Productes Coop, la importància dels quals s'obté considerant que en els seus inicis, quan era sols una fàbrica de pastes per a sopa, comptava amb un capital de 17.000 pessetes i que els resultats del darrer exercici, malgrat les circumstàncies adverses que vivim, ha donat un total de venda superior al milió de pessetes, ha permès cobrir sense esforç una pèrdua de prop de cinquanta mil pessetes d'una de les seccions, repartir encara un remarcable excés de percepció entre les altres i reunir un capital propi que voreja el mig milió de pessetes. Penseu quins haurien estat els resultats de desenvolupar-se en plena normalitat.

Productes Coop va néixer de la unificació de les cooperatives de segon grau existents a la ciutat, o sigui la fusió de Cooperatives per al subministrament del Carbó, la Unió de Cooperatives per la fabricació de Pastes per a Sopa i les fàbriques de Sabó, Aigües Carbòniques i Xacolata, a les quals s'ha adjuntat darrerament la Secció Bossera. En total, vuitanta-quatre cooperatives associades amb un consum de 712.615'70 pessetes i 23.063'85 pessetes de subministres a les cooperatives no associades. I això, es pot dir, que al primer any d'existència, enmig d'una penosa economia de guerra, mancats, sovint, massa sovint, de matèries primes i per tant en les pitjors condicions imaginables.

UN XIC D'HISTORIA

Hem dit que Productes Coop s'inicià fa divuit anys, i, potser, no hi ha plena exactitud en aital afirmació. De fet, el que sor-

gi, d'una curiosa manera que en altra ocasió reportarem, fou la Fusió de Cooperatives per a la fabricació de Pastes per a Sopa, primera cooperativa de segon grau establerta a Barcelona i, per tant, capdavantera de les altres que fusionades el 7 de novembre del 1936, segons acord de l'assemblea per a tal fi convocada, constituïren l'organització cooperativa industrial que estudiem.

Hom recorda la situació tres mesos després de la sedició de juliol. El desgavell que regnava en tot els estaments econòmics de producció i de distribució, la manca de queviures que ja es començava a sentir, les privacions de la guerra que ja s'endevinava llarga i dura, trobaren en les cooperatives catalanes un redós de serietat, capacitat i suficiència, d'essència típicament popular, que feren girar vers elles els ulls del poble consumidor desorientat.

L'era de les altes a raig fet i de les cooperatives a dojo s'iniciava. El crèdit cooperatiu havia d'arribar tant alt, podem dir-ho amb certa vanitat, que la moneda de les cooperatives era objecte d'acaparament amb menyspreu del paper emès pels organismes públics.

Fou aleshores que havent-se unificat en una sola la majoria de les cooperatives de consum de Barcelona, el Consell Directiu de la Federació suggerí l'unificar també les cooperatives de segon grau existents a la ciutat, sota la denominació comú, que ja portaven, de Productes Coop.

L'Assemblea de constitució de l'Entitat nomenà per formar el primer Consell Directiu, que tenia un caire provisional, els cinc presidents de les cinc cooperatives fusionades: Escobedo, Ceprià, Solsona, Barceló i España, i aquests es trobaren amb un actiu de 675.042'59 pessetes, constituït per dues fàbriques pròpies, carruatges i camionetes, prop de 120.000 pessetes en maquinària, 80 mil en mercaderies, 26.000 pessetes en caixa i molts milers més en crèdits contra bancs, particulars, etc. Al cap d'un any de funcionament, Productes Coop, malgrat, repetim, les circumstàncies adverses, presenta un excés de percepció d'unes 60.000 pessetes, afirma la seva existència i s'atreveix, i amb motius, a enfrontar-se amb més ambiciosos projectes per a l'esdevenidor.

ELS DIRIGENTS

Ens plau donar ací els noms dels companys encarregats enguany de regir els destins de Productes Coop.

El Consell Central l'integren: Joan Aguiló, President; Josep Solsona, Secretari; Josep Barceló, Tresorer; Miquel Ceprià, Interventor, i Joan Balagué, Vocal.

Les Juntes de cada Secció, el President de les quals és membre del Consell Central amb caràcter informatiu, estan integrades per:

Secció Pastes per a Sopa: Josep Pané,

Ramon Ber, Joan Campanyà i Francesc Dalmau.

Secció Carbó: Josep Jané, Ramon Zafont, Francesc Pizarro i Isidre Vives.

Secció Aigües Carbòniques: Melitón España, Jacint González, Joaquim Puñet i Joan Plasín.

Secció Sabó: Joan Capo, Josep Solà, Josep Anguera i Josep Puet.

Secció Xacolata: Pere Dalmau, Rafael Soldevila, Miquel Gil i Josep Grinó.

Secció Bossera: Lluís Ràfols, Salvador Llansana, Quinti Obradors i Francesc Gorges.

A cada Junta correspon també un representant dels obrers amb caràcter consultiu.

LA INTERVIU

Hem parlat amb alguns homes de Productes Coop, i d'ells, amb una personalitat acusadíssima, volem destacar Joan Aguiló. L'Aguiló, jove encara, però vell dins la Cooperació, pel roig, grassó, amb una vivor de mustela als ulls i un pausat apamar en el fer és, català del Priorat, el barceloní típic del carrer de l'Argenteria, o Escudellers, o Jaume I, que amb una guspira de somnis al fons de la mirada, però amb un practicisme implacable i una voluntat indeclinable en el treball, han convertit els antics «betes i fils» i «plats i olles» en les luxoses «robes et manteaux» i faianç actuals. Fusta dels homes que han portat arreu del món el nom de la pàtria.

Ell i l'Escobedo, l'home que no es sap treure el nom de Bartomeu Farré dels llavis, i que coneix tots els ets i uts del cooperativisme barceloní del qual n'és una pàgina viva, que encastat a les organitzacions cooperatives ja fa anys, sembla un engranatge indispensable de la maquinària llur, arxiu, anuari, estadística, inventari alhora... Ells dos i els altres companys del Consell Central donen la rèplica a la nostra enquesta.

—Es produeix molt?

—Ens manquen primeres matèries. El problema és aquest. Doneu-nos gèneres per elaborar. Llibertat per a distribuir-los equitativament dintre de la llei i ja veurieu com amb la cooperació de les nostres associades i sense necessitat d'ajusts aliens, Productes Coop es posarien on ja fa temps haurien d'estar. Pessetes no ens en falten, ni crèdit, ni ganes de treballar tampoc; matèria prima ens manca.

—Com ha estat rebuda la vostra aparició?

—Dins les Cooperatives, bé. En l'actualitat, magníficament; això no vol dir que no ens hagi calgut lluitar i vèncer rutines lamentables i

—L'esdevenidor?

—Nostre. L'esdevenidor serà nostre. Som optimistes. És cert que no anem de pressa. Quan assentem un peu ho fem en lloc segur. Però avancem inexorablement.

—Fins on us veieu capaços d'arribar?

—Estem disposats a fabricar el que les Cooperatives ens demanin, començant per aquelles elaboracions adaptables a l'utilitatge que ara posseïm. Ampliar la producció de les actuals i crear-ne de noves de fàcil muntatge. I tot això en volum suficient per a cobrir les necessitats de totes les Cooperatives.

—Sabeu el que això representa? La capacitat de producció que suposa?

—No ho desconeixem. Mesurem les nostres paraules. Disposem de gent preparada i entusiasta i d'una formidable voluntat de treball i de superació. Volem que el cooperativisme català pugui figurar dignament al costat dels més florents i avançats. Creiem que la Cooperació s'adiu meravellosament amb les característiques típiques de la nostra menestralia i lluitarem per a identificar l'una amb l'altra en el camp vastíssim de les activitats i necessitats recíproques.

L'ANECDOTA

En arribar ací ens adonem de com ens hem posat transcendents, tivats i disquisitius. Cuita corrents ens apremem a amenitzar la cosa i envestim l'anècdota com a suprema taula de salvació. L'Escobedo obra l'aixeta de l'erudició que li és pròpia i en cauen a raig fet, però amb rítmiques intermitències. Els que coneixen l'Escobedo ja saben que quan més de pressa vol parlar menys en fa via. Aviat li preguem d'escriure-les i una d'elles us l'oferim com a mot final d'aquest reportatge.

«—Alguna anècdota, dieu?

Tot el que podem dir, ha de referir-se precisament a la incomprensió d'alguns cooperativistes d'aquells temps, que no eren ni més bons ni més dolents que alguns d'ara.

Al principi de la Fàbrica de Pastes, anàvem a cobrar les factures a l'estatge de la Federació, del Passatge de S. Josep, i després algunes Cooperatives venien a pagar-les els diumenges, al matí, a la Fàbrica.

Un dia, parlant amb un President de certa Cooperativa, li vaig preguntar quants socis eren i ens va dir:

—Divuit.

—Divuit, només —varem dir-li.

—Sí, divuit, i encara en sobren deu —va contestar.

Vàrem quedar esgarriats de la resposta tan seca del sudit President, i quan va ésser fora, comentant encara la conversa, va dir un dels companys nostres:

—No té res, d'estrany el que ha dit, car com que venen al públic, i tot el guany se'l reparteixen, si en lloc de divuit només fossin vuit, tocarien a més.

Aquesta Cooperativa fa anys que va deixar d'existir, la qual cosa demostra que ni per adroguers servien.»

JAUME VERDURA

A. SOLER QUEROL

Federació de Cooperatives de Catalunya

Escola d'orientació i educació cooperatista

Diumenge dia 13, Primera de les conferències que es donaran a les 10'30 del matí al Saló Teatre de la Sucursal núm. 21 de la "Unió de Cooperadors de Barcelona", carrer d'Urgell, 176.

CONFERENCIANT:

MIQUEL MESTRE

(President del Consell Superior de la Cooperació)

TEMA:

"La Política de Proveïments durant la guerra"

El Diumenge següent JOSEP VIADIU sobre "Les Bases del Decret de Col·lectivititzacions i el Moviment cooperatiu"